

Nr 1067

Av herr Nordgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 171, angående reformering av de gymnasiala skolorna m. m.

(Lika lydande med motion nr 858 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition 1964: 171 angående reformering av de gymnasiala skolorna m. m. förordar departementschefen att den tekniska linjen i det nya gymnasiet reguljärt differentieras på det sätt gymnasieutredningen föreslagit, med fyra grenar i årskurs tre och sex i årskurs fyra. Härtill kommer enligt departementschefen att en svag differentiering av den maskintekniska grenen och den kemisk-tekniska grenen inom ramen för det större obligatoriska specialarbetet i den fjärde årskursen bör få anordnas på det sätt gymnasieutredningen föreslagit. Inom den maskintekniska grenen skall därvid det specialarbetet, enligt departementschefens uppfattning, inriktas på antingen konstruktion eller produktion. Departementschefen säger vidare att han anser att sådana specialiseringar bör få ifrågakomma endast vid gymnasier, som i övrigt erbjuder samtliga reguljära utbildningsalternativ.

Enligt propositionens förslag förekommer i fjärde årskursen bl. a. specialavdelningar för anläggning och husbyggnad. Under utredningens gång har från träindustrin framförts starka önskemål om en specialavdelning även för den trätekniska sidan, vilket dock inte har beaktats av utredningen eller upptagits i propositionen.

Inom Svenska arbetsgivareföreningen finns en klar statistik beträffande antalet arbetare inom respektive yrken och branscher. Här kan nämnas att till Svenska byggnadsindustriförbundet är, enligt SAF:s statistik, anslutna 76 300 arbetare. Denna yrkesgren har också fått en specialavdelning i den fjärde årskursen.

Vidare finns, som nämnts, en specialavdelning för anläggning. Det förbundet som närmast motsvarar denna är inom Svenska arbetsgivareföreningen Svenska väg- och vattenbyggarnas arbetsgivareförbund med 17 500 arbetare.

Här kan finnas anledning att anföra några jämförande siffror från träområdet. Sveriges träindustriförbund har, enligt samma källmaterial, 24 200 arbetare och Sågverksförbundet 15 900, d. v. s. summa 40 100 arbetare. Beträffande dessa två förbund kan också nämnas att ett i förhållande till byggnadsindustrin relativt stort antal oorganiserade arbetstagare

förekommer. Någon hänsyn till dessa har dock icke tagits i de lämnade siffrorna.

Ovanstående statistiska uppgifter ger, enligt vårt förmenande, klart belegg för behovet av en särskild träteknisk utbildning under fjärde årskursen. Denna linje skulle då läggas inom ramen för den maskinlinje som i dag finns under tredje och fjärde årskursen men skulle enbart behöva koncentrera sig till den fjärde årskursen.

I detta sammanhang kan finnas anledning erinra om den betydelse branschen har i svenskt näringsliv. En mycket stor del av produktionen har samhörighet med produktionen av de över 90 000 lägenheter per år som f. n. planeras. Vidare exporterar branschen en mycket stor del av sina produkter. Förutom den sedvanliga exporten av hyvlade och sågade trävaror arbetar man f. n. intensivt inom branschen på att öka exporten av färdiga produkter, exempelvis möbler, trähus etc.

Branschen har under de senaste åren genomgått en strukturförändring som visat sig i sammanslagning av företag. Företagsenheter är alltså i dag generellt sett större än tidigare. I dessa större företagsenheter tas också i allt högre grad moderna maskiner i anspråk för produktionen.

De ovan andragna faktorerna medför att större krav ställs på yrkesutbildningen. Behovet av gymnasieingenjörer är växande inom branschen.

Utvecklingen inom branschen har medfört ett krav på produktchefer, arbetsstudietekniker, planeringsmän etc. inom de olika företagen. Av intresse här är att dessa funktioner knappast var nödvändiga tidigare då produktionen bedrevs inom små enheter. Det är alltså delvis en helt ny typ av medarbetare som tas i anspråk inom träindustrin.

Vad ovan anförs visar nödvändigheten av att i gymnasiet ge möjlighet till en utbildning på det trätekniska området. Tanken är inte att införa trätekniska linjer på samtliga gymnasier i landet. Det primära behovet torde ligga vid trätekniska utbildningslinjer vid två à tre gymnasier till vilka eleverna skulle kunna koncentreras under fjärde årskursen. Behov kan dock komma att visa sig av liknande linjer vid andra gymnasier.

Enligt vårt förmenande bör riksdagen vid sitt ställningstagande till den aktuella propositionen utforma detta så att skolöverstyrelsen kan få möjlighet att vid gymnasier inrätta de specialtekniska linjer som ur näringslivets synvinkel sett kan anses vara motiverade.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att skolöverstyrelsen inrättar träteknisk gren vid ett eller flera gymnasier med maskinteknisk linje oavsett om dessa gymnasier i övrigt erbjuder samtliga reguljära utbildningsalternativ.

Stockholm den 11 november 1964

Hans Nordgren

Harry Berg

Per-Eric Ringaby

John Eriksson
i Bäckmora

Dag R. Edlund

Anders Haglund

Anders Jonsson